

középpont áttetszenek kissé, holott alul erősen mutatkoznak; alsó szárnyán erős fekete középpont áll. Minthogy ezt a ♀-t *A. luteolaria* Coust., vagy *A. numidaria* Luc.-nak sem tarthatom, mivel ez a két faj sötétebb, és azt más fajhoz sem sorolhatom, íme leírom: hátha másutt is előfordul és tán már neve is van.

Adatok Magyarország lepke-faunájához.

(*Microlepidoptera.*)

Irta Dr. Uhryk Nándor.

Kiegészítéseül *A. Aigner Lajos* azon közleményének, melyben a magyarországi Macrolepidopterák 1898-ki gyarapodását tárgyalta (R. L. VI. 73.), íme adom jegyzékét azon Microlepidoptera-fajoknak, melyek amaz év lefolyása alatt hazánkban először megállapíthatók voltak. Ezek a következők:

Botys sanguinalis L. var. *aurealis* Z. Kiscsűr 1898. máj. 16., Vizakna jul. 1., Latrioravölgy jul. 21. (Dr. Czekelius D.)

Pempelia adelphella F. R. Nagyszeben 1898. (Czekelius); Péczel 1896. (Ulbrich Ede).

Nephterix tristis Budapest 1896. jun. 27., 1898. szept. 4. Adalokban a világosságához röpült. Hernyóját a Hárshegyen találtam.

Cochylis cruentana Fröl. Budapest, 1896. jul. 9. a Lipótmezőn egy péld. A Franzenau-féle gyűjteményben Kolozsvártt is egy.

Grapholitha carduana Gn. Ugylátszik homokos talajon meg lehetősé gen gyakori. Budapest (Régi versenytér) 1896. aug. 2., Csepel 1897. máj. 23., Peszér 1897. aug. 2. több példányt fogtam; Izsákon Kosztika László is néhányat. — *Gr. aemulana* Schl. Vizakna 1898. jul. 29. (Czekelius.) Meglehetősen ritka. — *Gr. tetragrammana* Stgr. Nagyszeben 1898. jul. 1. (Czekelius). — *Gr. decolorana* Frr. Nagyszeben 1898. aug. 16. (Czekelius). — *Gr. incaua* Z. Budapest, Adalak 1896. aug. 10., Csepel 1897. jul. 24. egy-egy példány; úgylátszik ritka. — *Gr. aurana* F. ab. *aurantiana* Koll. Budapest, Lipótmező 1897. aug. 20. egy példányt fogtam az erdőben.

Phoxopteryx tineana Hb. Lunka (Hunyad m.) 1897. jul. 25. egy péld.; a Franzenau-féle gyűjteményben is. — *Ph. biarcuana* Stph. Nagyszében, Branisch-erdő 1898. máj. 19. (Czekelius). Budapest, Csepelsziget 1897. máj. 16. kopott példányt fogtam.

Atemelia torquatella Z. Budapest, Sashegy 1897. jul. 7. egy példány; inkább délkeleti Európában (Oroszország) és a Balkánban fordul elő

Cerostoma chazariella Mu. Vizakna, 1890. több példány (Czekelius). Már 1896. jul. 19. fogtam Budapesten, a Lipótmezőn, de kopott lévén biztosan nem volt meghatározható azóta Csepelen 1897. jun. 15. és az Adalakban 1898. jul. 16-án fogtam egy-egy példányban. Felette ritka.

Gelechia nigra Hw. Budapest, Csepelsziget 1897. jun. 15. inkább északi Európában honos.

Bryotropha cinerosella Tgstr. Izsák (Kosztka). Az osztrák-magyar birodalomban egyebütt nem találták.

Parasia carlinella Stt. Budapest 1898. jul.—aug. Ezen inkább északnyugati Európában honos fajt Szépligeti Győző a *Carlina vulgare* virágzatából tenyésztette.

Doryphora lucidella Stph. Nagyszében 1898. jul. 27. (Czekelius). Ezt a szép s érdekes fajt Sareptán kívül eddig csak északi Németországban és Angliában gyűjtötték.

Coleophora lixella Z. Budapest, Csepelsziget 1897. jun. 17. Peszér 1897. aug. 2. egy-egy példányban: úglátszik itt ritka. — *C. artemisiae* Müll. Budapest 1896. jul. 20. két példányban. Németországon kívül még eddig nem figyelték meg.

Batrachodra praeangusta Hw. Lunka 1897. jul. 20. egy példányban fogtam.

Elachista lugdunensis Frey. Budapest, Széchenyihegy 1897. jun. 27. egy példányban.

Amblyptilia cosmodyctyla Hb. Budapest, régi versenyter 1897. máj. 4., Adalak 1899. szept. 21., Csepelsziget 1897. jun. 9. meglehetősen gyakori.

Ha ez adalék számra nézve nem is oly gazdag, mint a múlt évi volt, mégis, tekintve azt, hogy ez adatok hazánkban csak igen kevés és szűk területeiről, leginkább Budapest és Nagyszében környékéről valók, az eredmény kielégítőnek mondható, amennyiben a 3 év előtt megjelent Fauna-katalógus a Microlepidopterák 1246 faját és 26 fajváltozatát tünteti fel, holott azok száma a multévi kimutatással (R. L. V. 127.) és Dr. Czekelius D. jegyzé-

kével (R. L. VI. 113.) együtt ma már 1 36 faj és 28 fajváltozat. Ezekből a számokból kitűnik, hogy a szaporulat alig 3 év alatt 6, 3°/o-nál többre megy, és hogy a Microlepidopterák fajszáma a Macrolepidopterákét (1898. végén 1402 faj és 413 fajváltozat) mindinkább megközelíti.

Különfélék.

„A lepke mint táplálék“ című közleménye Bordan Istvánnak (R. L. IV. 199), mely az „Ill. Zeitschr.“ f. Ent. III. 22. számában is megjelent, visszhangot keltett Mexikóban. Krieger orizabai lepkész elmondja abbéli tapasztalatait. (Ill. Zeit. f. Ent. IV. 180.) Egyik villamos lámpát a Noctuák, de különösen a Sphingidák tömegesen keresik fel, azt egyideig nagy sebesen körül röpködik, fejükkel nehányszor erősen neki verődnek, azután a szemközt levő fehér falra ülnek és reggelig ott maradnak. Ezek közt egy csókafaj rajai iszonyú pusztítást visznek véghez. Ebben segítik őket a macskák és kutyák. Az említett fehér házfalon ugyanis kis ablak van, mely kiálló ráccsal el van látva. A rács mögött mindig ha K,-úr gyűjteni járt, két macska ült, jó kövér Sphingidákat csemegézve. S ugyanazt teszik a gazdátlan kutyák is, bizonyára szintén a nélkül, hogy bajok lenne. Más alakban az ember is fel emészti a lepkét, t. i. hernyó alakjában. Cordoba vidékén Jonote fákön valami nagy Sphingida hernyó él, a melyet az indianusok „Clacoaque“-nak neveznek és különösen kedvelnek, kivált zsírral kirántva. Másfajta hernyó vagy álcza a „Gusano de Magei“, mely az Açave húsos leveleiben él. Ezt is megeszik, sőt elég jól megfizetik, mert darabja 5—6 krba kerül. De gustibus stb.

A hangyák intelligentiájára nézve Wasmann, az ismert hangya-kutató, a következő kísérletet tette. Széles óraüvegbe vizet tett s a közepére kis szigetre, apró tálczikát hangyatojással; azután az üveget annak a hangyabolynak a tetejére helyezte, a melyből a tojások származtak. Annak lakói (*Formica sanguinea*) csakhamar észrevették a tojásokat és csápjaikat a szigetecske felé irányították, minthogy azonban minden abbéli kísérlettel, hogy azokhoz közeljenek. vízbe kerültek, mindig ismét visszavonultak. Már azt lehetett hinni, hogy a hangvák az akadályt le nem fogják győzni, midőn egyikük egyszerre csak azon kezdte, hogy apró göröngyöket, faszilánkokat, hangvahullákat s efféle szilárd testeket odaszípellt s a vízbe ejtette. Példáját követték mások és csakhamar kész volt a hid, melyen át a kísérlet kezdetétől számított egy óra alatt az összes tojásokat elvitték. Ez a megfigyelés nem ámulatba ejtő